

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Кафедра менеджменту та управління економічними процесами

ДИПЛОМНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА
на тему:
**СПЕЦИФІКА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ
РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА**

Виконала:

студентка II курсу,
групи МОА – 2м
освітнього ступеня «Магістр»
спеціальності 073 «Менеджмент» _____ Химинець Ірина Василівна

Науковий керівник _____ Феєр Оксана Валеріївна

Робота допускається до захисту:

*Завідувач кафедру менеджменту та
Управління економічними процесами
д .е. н., професор*

_____ **Проскура В.Ф**

ЗМІСТ

Вступ	4
Розділ 1. Теоретичні основи управління підприємствами ресторанного господарства	7
1.1. Роль і місце ресторанного бізнесу в соціально-економічній системі країни	7
1.2. Управління підприємствами ресторанного господарства: зміст та специфіка	14
Висновки до розділу 1	24
Розділ 2. Оцінка системи управління підприємств ресторанного господарства	26
2.1. Аналіз розвитку вітчизняного ресторанного господарства в період кризи	26
2.2. Оцінювання системи управління підприємства ресторанного господарства на прикладі ресторану Ferdinand	37
Висновки до розділу 2	48
Розділ 3. Підвищення ефективності управління підприємством ресторанного господарства	49
3.1. Інноваційні напрями підвищення ефективності стратегічного управління підприємствами ресторанного господарства	49
3.2. Формування стратегічних підходів до управління підприємствами ресторанного господарства	56
Висновки до розділу 3	64
Висновки та пропозиції	66
Список використаних джерел	70
Додатки	76

ВСТУП

Актуальність дослідження. Сучасні процеси світового економічного розвитку наочно свідчать про посилення ролі сфери послуг у сучасному суспільстві, причому саме ця сфера стає домінуючим елементом як системи національних, так і загальносвітових господарських зв'язків. Одним з сегментів ринку споживчих послуг у світі, що найбільш активно розвиваються, є ресторанний бізнес, світовий оборот якого становить 1,5 - 2 трлн. дол. на рік. В Україні діяльність підприємницьких структур сфери ресторанного бізнесу також набуває все більш динамічного характеру, однак у галузевій структурі національної економіки поки що складає невелику частку у структурі ВВП України за виробничим методом з питомою вагою 0,58 % у 2020 році, що вкрай мало для країни в центрі Європи зі значним природно-рекреаційним потенціалом.

Розвиток і сучасний стан ресторанного господарства свідчать про інтеграційні процеси і появу більш складних організаційних форм з виконання основних та додаткових функцій. Сучасна мережа закладів ресторанного господарства України налічує більше 7,5 тис. підприємств, які постійно вдосконалюються та доповнюються новими напрямками, форматами та концепціями їх організації.

З метою стійкого розвитку в умовах економічної турбулентності підприємствами застосовуються інструменти тактичного та стратегічного управління. Дослідженню проблемних аспектів управління підприємств присвячено праці закордонних і вітчизняних науковців: І. Ансоффа, В. Василенка, П. Дойла, Г. П'ятницької, В.Пастухова, Л. Романюк, Л. Яцуна та ін.

Відаючи належне науковій значущості праць зазначених науковців, можна констатувати, що велике коло питань теоретичного та методичного характеру, пов'язане з специфікою управління підприємствами ресторанного господарства є недостатньо розробленим. В першу чергу, це стосується

методичних засад та практичних рекомендацій з оцінювання ефективності управління підприємств ресторанного господарства. Актуальність вищезазначених проблем, їх практична значущість та важливість вирішення у найближчій перспективі визначили вибір теми, мету та завдання дослідження.

Метою магістерського дослідження є обґрунтування теоретичних положень та розробка рекомендацій щодо формування системи управління підприємствами ресторанного господарства.

Для досягнення поставленої мети визначено наступні завдання:

- визначити роль і місце ресторанного бізнесу в соціально-економічній системі країни;
- розкрити теоретичні основи управління підприємствами ресторанного господарства: зміст та специфіка;
- виявити сучасні тенденції розвитку підприємств ресторанного господарства та галузеві особливості управління;
- здійснити оцінку ефективності управління підприємствами ресторанного господарства;
- визначити інноваційні напрями підвищення ефективності стратегічного управління підприємствами ресторанного господарства;
- сформулювати стратегічні підходи до управління підприємствами ресторанного господарства.

Об'єкт дослідження: процес управління підприємствами ресторанного господарства.

Предмет дослідження: теоретичні, методичні та практичні аспекти управління підприємствами ресторанного господарства.

Методи дослідження. У магістерській роботі використано сукупність загальнонаукових та спеціальних методів дослідження, а саме: логічний аналіз, систематизації та порівняння; методи групування та узагальнення даних, статистичні та графічний методи, системного і процесного підходу.

Інформаційною базою дослідження стали законодавчі та нормативні

акти України, статистичні матеріали Державної служби статистики України, монографії довідково-інформаційні видання, наукові матеріали періодичних видань, матеріали наукових конференцій, електронні ресурси, власні спостереження та аналітичні розрахунки.

Наукова новизна. У магістерській роботі проблема управління підприємствами ресторанного господарства дістала подальший розвиток в контексті нових умов, а саме COVID-19 та зміни правил гри учасниками ресторанного бізнесу. окремі результати дослідження були апробовані на II міжнародній науково практичній конференції «Управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів: реалії і виклики» (6-7 квітня 2020 р., м. Мукачево)

Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості використання окремих результатів підприємствами ресторанного бізнесу для забезпечення ефективності їх діяльності.

Структура роботи. магістерська робота складається з вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, та додатків. У першому розділі «Теоретичні основи управління підприємствами ресторанного господарства» розкрито роль і місце ресторанного бізнесу в соціально-економічній системі країни, розкрито теоретичні основи управління підприємствами ресторанного господарства. У другому розділі «Оцінка системи управління підприємств ресторанного господарства» виявлено сучасні тенденції розвитку підприємств ресторанного господарства та галузеві особливості управління; здійснено оцінку ефективності управління підприємствами ресторанного господарства на прикладі ресторану Ferdinand. У третьому розділі «Підвищення ефективності управління підприємством ресторанного господарства» визначено інноваційні напрями підвищення ефективності стратегічного управління підприємствами ресторанного господарства та сформовано стратегічні підходи до управління підприємствами ресторанного господарства

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

У магістерській роботі наведено теоретичне узагальнення управління підприємствами ресторанного господарства. В процесі проведеного дослідження досягнута поставлена мета та завдання, що дозволяє зробити наступні висновки:

1. Ресторанне господарство виконує важливі соціальні завдання, пов'язані із задоволенням життєвих потреб населення у послугах з організації харчування та відпочинку і дозвілля. Метою ресторанного господарства є повне задоволення постійно зростаючих матеріальних та духовних потреб населення, що може здійснюватися через створення унікальних умов харчування, з широкою номенклатурою послуг. Роль ресторанного господарства на сучасному етапі визначається характерами і масштабами потреб людей у послугах з організації споживання матеріальних і духовних благ у недомашніх умовах. Від цього залежать здоров'я, настрої, працездатність, рівень життя людей. Ресторанне господарство сприяє економічній суспільній праці, матеріальним ресурсам, а також збільшенню вільного часу відвідувачів.

Ресторанне господарство за проявом організаційних форм є дуже складною системою, яка постійно розвивається в бік ускладнення. Така тенденція відображає спрямованість на задоволення зростаючих потреб і як наслідок, розширення обсягу виконуваних функцій.

Основними функціями підприємств ресторанного господарства є виробництво кулінарної продукції, соціальна, інформаційно-комунікативна, ціннісна, рекреаційна, розважальна, гносеологічна, креативна.

Для ефективного розвитку підприємства ресторанного господарства створюється система управління, яка має бути адекватною складній структурі та динамізму зовнішнього середовища. управління є головною ланкою організації закладу ресторанного господарства, який координує не тільки процес виконання функцій закладу, а й організовує саму структуру

праці всього персоналу. Головною особливістю механізму управління підприємствами ресторанного господарства є вплив закономірностей розвитку ринкової економіки, також це й особливості діяльності самого закладу, шлях його спрямування, попит на ринку інфраструктури, певна індивідуальність та нестандартність. Результатом управління підприємством є підвищення конкурентоспроможності підприємства в довгостроковій та короткостроковій перспективах, що викликає необхідність вирішення таких завдань: виділення найважливіших чинників, що впливають на конкурентоспроможність продукції підприємства; формування моделі, визначення та оцінка конкурентоспроможності продукції на ринку; виявлення закономірностей зміни окремих параметрів продукції та її конкурентоспроможності.

Останніми роками ресторанний бізнес розвивався досить динамічно та зростав випереджаючими темпами. Один за іншим відкривались нові ресторани, паралельно ще більш швидкими темпами колишні ринки перетворювались на модні гастропростори, з'являлись нові формати підприємств ресторанного бізнесу

Сучасні реалії функціонування підприємств різних галузей економіки характеризуються досить складною ситуацією. Поширення загрози COVID-19 у всьому світі змінило діяльність усіх суб'єктів господарювання. Рецесія коронавірусу не залишила жодної індустрії недоторканою, серед яких ресторанний бізнес є найбільш помітним та проблематичним. Сьогодні ресторанний бізнес, як ніколи раніше, веде активну боротьбу за збереження власної життєздатності.

Проведений аналіз на основі SWOT – аналізу дозволив виявити слабкі та сильні сторони ресторану Ferdinand. До слабких сторін можна віднести: висока собівартість; недостатність оборотних засобів; великий об'єм витрат, неефективний маркетинг; проблеми в управлінні.

Аналіз системи управління ресторану Ferdinand передбачав також оцінку ефективності стратегічного управління, а саме аналіз повноти

виконання суттєвих функцій стратегічного управління. За результатами дослідження встановлено, що систему стратегічного управління на підприємстві сформовано. Необхідно акцентувати увагу на оптимізації бізнес-процесу та розподілі повноважень і встановленні обов'язків зі стратегічного управління. Удосконалюючи систему стратегічного управління, варто враховувати питання формування стратегічного бюджету та управління змінами

Вся система управління ресторану Ferdinand має працювати на результат, усвідомлюючи різницю між стратегічними та оперативними завданнями. Завдання підвищення ефективності стратегічного управління буде пов'язане перш за все із можливо повним використанням усіх елементів стратегічного управління підприємства ресторанного господарства. Це передбачає: обґрунтований вибір концепції управління діяльністю підприємства; проведення якісного ретроспективного, оперативного та стратегічного аналізу, діагностики сильних і слабких сторін діяльності, а також загроз і можливостей підприємства; якісне прогнозування тенденцій змін внутрішнього і зовнішнього середовища; визначення місії підприємства та формулювання його політики: асортиментної, виробничої, організаційної, конкурентної та розвитку; обґрунтоване формування та вибір цілей діяльності («дерева цілей») та стратегії розвитку підприємства; розробку ефективних механізмів реалізації стратегії через формування планів, проектів і програм розвитку підприємства; розробку системи стратегічних планів, проектів, програм, а також тактичних та оперативних планів; формування підсистем організаційного, фінансово-економічного, соціально-психологічного та інформаційного забезпечення стратегічного управління; ефективний стратегічний контроль, а також оцінку та коригування системи стратегічного управління.

З метою організаційного забезпечення ефективного функціонування системи стратегічного управління розроблено матриці розподілу відповідальності за виконання функцій стратегічного управління та за

досягнення значень показників ресторану.

Для оптимізації процесу стратегічного управління визначено ступінь участі та відповідальність у процесі підготовки, прийняття та реалізації стратегічних рішень, що дозволяє оптимізувати процес стратегічного управління.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>